

Analyse

20. maj 2020

CO₂-afgifter er et effektivt instrument til regulering af drivhusgasser og er anvendt i mange lande

Af Kristian Binderup Jørgensen og Annasofie Marckstrøm Olesen

Kontakt

Ledende økonom
Kristian Binderup Jørgensen
Tlf. 3140 8705
E-mail kbj@kraka.org

Kritik af CO₂-afgifter er ubegrundet

Klimaminister Dan Jørgensen har i et interview i Børsen tirsdag den 19.maj 2020 kaldt CO₂-afgifter for en "skrivebordsøvelse" og Klimarådets forslag til indførelse af CO₂-afgifter for en "Georg Gearløs agtig model". Han påstår derudover, at ingen lande i verden har indført en sådan regulering af CO₂-udledning. Analysenotatet beskriver, at CO₂-afgifter opfylder klimalovens mål om en omkostningseffektiv reduktion af CO₂-udledningen, samt at regulering af CO₂-udledning vha. afgifter er anvendt i en lang række lande.

1. CO₂-afgift er et effektivt instrument til at begrænse udledningen af drivhusgasser

Afgifter på drivhusgasser er et kraftfuldt værktøj

Afgifter og kvotesystemer er et effektivt værktøj til at reducere drivhusgasudledninger. Ensartede CO₂-afgifter sikrer, at alle har de samme økonomiske tilskyndelser til at reducere CO₂e-udledningen. Reduktionerne bliver dermed foretaget de steder i økonomien, hvor det lettest og billigst kan lade sig gøre. Dermed opnår samfundet CO₂-reduktioner med lavest mulig påvirkning af samfundets velstand. Omkostningseffektivitet står da også som et vigtigt hensyn i aftalen om klimaloven. Et nyt svensk studie på området finder fx, at drivhusgasafgifter er endnu mere effektive end hidtil forventet, navnlig fordi meget tyder på, at folk reagerer mere på prisstigninger som følge af højere kulstofafgift end på tilsvarende ordinære prisstigninger, jf. Anderson (2019).

CO₂-afgift i Danmark

Danmark fik som et af de første lande i verden en CO₂-afgift i 1992. Dengang udgjorde afgiften 100 kr. pr. ton CO₂, og siden er den steget til knap 180 kr. pr. ton CO₂ i 2020.¹ Desuden deltager Danmark i EU's kvotehandelssystem, der dækker udledning af CO₂, N₂O og PFC'er. Et kvotesystem sætter ligesom en afgift en pris på udledning af de nævnte stoffer.

Kraka-Deloitte anbefaler markant højere afgifter

Kraka-Deloitte anbefaler en afgift på alle drivhusgasser svarende til 1250 kr. pr. ton CO₂e, mens Klimarådet anbefaler en afgift på 1500 kr. pr. ton CO₂e, jf. Kraka-Deloitte (2020) og Klimarådet (2020). Begge anbefalinger er gjort med henblik på at nå klimalovens målsætning om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningerne ift. 1990-niveau på en omkostningseffektiv måde. Formandskabet for De Økonomiske Råd har også anbefalet brugen af CO₂-afgifter, jf. DØR (2019).

2. Regulering af udledningen af CO₂ i andre lande

Mange andre lande har også afgifter på CO₂

Danmark er langt fra det eneste land, der benytter afgiftsinstrumentet. På nuværende tidspunkt er 20 pct. af de samlede globale drivhusgasudledninger dækket af en afgift.² En gennemgang viser, at en lang række af lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, i et eller andet omfang beskatter udledning af CO₂, jf. Tabel 1.

Tabel 1 Afgifter og kvotesystemer i udvalgte lande.

	CO ₂ -afgift	CO ₂ -kvoter
EU		Ja
Danmark*	Ja	Nej
Sverige*	Ja	Nej
Holland*	Under udvikling	Nej
Finland*	Ja	Nej
Tyskland*	Nej	Under udvikling
Schweitz*	Ja	Ja
Norge*	Ja	Nej
USA	Nej	I nogen grad
Kina	Nej	I nogen grad
Indien	Nej	Nej
Canada	Ja	Ja

Anm.: Lande markeret med * deltager i EU's kvotesystem, tabellen refererer i stedet til nationale kvotesystemer.

Kilde: World Bank Group (2019)

<https://carbonpricingdashboard.worldbank.org/>

¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2049787&vid=216701>

² World Bank Group (2019)

Sverige og Finland beskatter CO₂ hårdt

Alle de nordiske lande beskatter CO₂-udledning og den nuværende danske CO₂-skat på 177 DKK pr. ton CO₂ er blandt de laveste. Sverige har med en afgiftssats på mere end 800 DKK pr. ton CO₂ den højeste afgiftssats. Finland beskatter CO₂ med en afgiftssats på mere end 450 DKK pr. ton CO₂ for transportbrændstof og mere end 400 DKK pr. ton CO₂ for andre fossile brændstoffer. Norge benytter sig af en differentieret afgiftssats, der varierer mellem sektorer, hvor den generelle skat på råolie fx svarer til 340 DKK pr. ton CO₂. Alle fire lande deltager desuden i EU's kvotesamarbejde.³

Kina, Tyskland og Holland har systemer under udvikling

Flere lande har reguleringssystemer til en udvidet CO₂-beskatning under udvikling. Kina har i en årrække testet kvotesystemer i en række storbyområder, herunder Beijing og Shanghai, med henblik på at indføre et nationalt CO₂-kvotesystem i 2020, der skal dække 30 pct. af landets samlede udledninger. Tyskland har ligeledes et nationalt CO₂-kvotesystem under udarbejdelse, der forventes at starte i 2021. Holland planlægger at indføre en CO₂-skat på elproduktion, der skal fungere som prisgulv for det europæiske kvotesystem. Prisgulvet skal efter planen være 102 DKK pr. ton CO₂ i 2020, stigende til 265 DKK pr. ton CO₂ i 2030 og med mulighed for yderligere forhøjelser. Det bemærkes dog at prisgulvet ikke forventes at være bindende i den nærmeste fremtid, da kvotepriserne på nuværende tidspunkt er højere.

Enkelte regionale systemer i USA

USA har hverken CO₂-skat eller -kvotesystem på nationalt niveau, men enkelte stater har egne initiativer. Californien og Massachusetts har fx egne kvotesystemer, hvoraf førstnævnte omfatter alle drivhusgasser og dækker 80 pct. af de samlede udledninger, mens sidstnævnte kun omfatter CO₂ og dækker 20 pct. af de samlede udledninger. Desuden deltager en række stater i samarbejdet Regional Greenhouse Gas Initiativ (RGGI), en CO₂-kvoteordning, der dækker 18 pct. af drivhusudledninger i de pågældende stater.

Canada har en national minimumstandard

I Canadas regulering af drivhusgasudledning er de enkelte territorier og provinser underlagt en national kvoteordning for drivhusgasser, Federal Backstop System, men kan selv gennemføre regionale initiativer ud over denne. Den nationale kvoteordning omfatter elproduktion samt virksomheder, der udleder mere end 50.000 ton CO₂e om året. Drivhusgasser, der ikke er dækket af kvoteordningen, beskattes med 147 DKK pr. ton CO₂e, stigende til 260 DKK pr. ton CO₂e i 2022.

3. Kilder

Anderson, J (2019). "Carbon Taxes and CO₂ Emissions: Sweden as a Case Study", *American Economic Journal: Economic Policy* vol 1, 1 s. 1-30

DØR (2019). "Ensartet afgift på tværs af brancher er den billigste løsning", <https://dors.dk/oevrige-publikationer/kronikker-artikler/ensartet-afgift-paa-tvaers-brancher-billigste-klimaloesning>

Klimarådet (2020). "Kendte veje og nye spor til 70 procents reduktion", <https://klimaraadet.dk/da/nyheder/klimaraadet-ny-rapport-om-vejen-til-70-procentsmaalet-i-2030>

Kraka-Deloitte (2020). "En klimareform der leverer de magiske 70 procent", http://kraka.org/sites/default/files/public/rapport_small_great_nation_-_en_klimareform_der_leverer_de_magiske_70_procent.pdf

World Bank Group (2019). "State and Trends of Carbon Pricing 2019", <https://documents.worldbank.org/curated/en/191801559846379845/State-and-Trends-of-Carbon-Pricing-2019>

³ World Bank Group (2019)

<https://carbonpricingdashboard.worldbank.org/>

Sverige: <https://www.government.se/government-policy/taxes-and-tariffs/swedens-carbon-tax/>

Norge: <https://energifaktanorge.no/en/et-baerekraftig-og-sikkert-energisystem/avgifter-og-kvoteplikt/>

Tyskland: <https://www.bundesregierung.de/breg-en/issues/climate-action/klimaschutzziele-finanzieren-1694724>